

Kaupunkisuunnittelu ja turvallisuus -rinnakkaissessio 17.9.2014

Rikoksantorjuntaneuvoston sihteeristön erikoissuunnittelija Markus Alanko esitteli kuinka rakennetun ympäristön suunnitteluratkaisuilla voidaan vaikuttaa rikollisuuteen ja alueen käyttäjien turvallisuuden tunteeseen. Keskeiset tähän liittyvät yleiset suositukset koskevat yhdyskuntasuunnittelun periaatteita sekä asuinrakennusten ja julkisen tilan suunnittelua:

- Kaupunkirakenteessa pitäisi edistää alueiden monikäyttöisyyttä.
- Asunnot ja asuinalueet pitäisi suunnitella siten, että ne edistäisivät eri-ikäisten ja erilaisen sosiaalisen taustan ihmisten vuorovaikutusta
- Tilan julkinen, puolijulkinen/puoliyksityinen tai yksityinen luonne on selvästi osoitettava.
- Rakennusten ja toimintojen sijoittelussa ja muissa rakentamista koskevissa ratkaisuissa on edistettävä luonnollista valvontaa ja turvallisuutta edistäviä näköyhteyksiä.

Hyviä käytännön esimerkkejä on nähtävillä Tampereen Muotialan –asuinalueen suunnittelussa, jossa turvallisuuskäsitteet otettiin huomioon jo alusta alkaen. Aalto yliopisto on tehnyt aiheesta tutkimuksen ja löytyy kokonaisuudesta heidän verkkosivuiltaan ([linkki](#)).

Esitystä seuranneessa keskustelussa painottui suunnitteluvaiheen merkitys. Resursseja säästyy kun turvallisuuskäsitteet otetaan huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Toivottavaa olisi myös se, että palo- ja pelastusviranomaisten lisäksi poliisilta pyydetäisiin kommentteja suunnitelmista. Keskustelussa nousi ilmi Suomessakin tiettyjen asuinalueiden saama negatiivinen leima. Leimasta on hyvin vaikea päästä eroon ja vaikka se onkin mahdollista se vie pitkän aikaa. Leimasta pääseminen vaatii moniammatillista yhteistyötä yli sektorirajojen ja asukkaiden osallistamista.

Asemakaavasuunnittelija Anna-Riitta Kujala/Vantaan kaupunki:

Turvallisuus yhdyskuntasuunnittelussa Vantaalla

- Tiivis kaupunkirakenne ja toimintojen sekoittaminen: työpaikkoja, kouluja, palveluita
- Laatuksiteetit: "turvallinen kotikaupunki"
- Kivistön kaupunginosa: paikalliset lapset ja muut asukkaat olleet mukana suunnitteluprosessissa.
- Valaistussuunnittelu: tasavallo, erikoisvalaistusta, solmukohtien merkkäminen
- Liikenne - ja katusuunnittelu: hidas liikenne + pihakadut: shared space, luonnollinen valvonta
- Pyöräilykaupunki: priorisointi > laadukkaat pyöräilyreitit
- Pysäköinti: keskitetty pysäköinti, valaistus
- Jätejärjestelmät: putkijätejärjestelmä > kestävä kaupunki, kierrätys
- Aukio- ja puistosuunnittelu: turvallisuudentunne
 - > vihersuunnittelu
 - > siirtolapuutarhapalstat. luonnollinen valvonta
- Kivistön koulureitti: koulubussi, -pysäkit: jättöpysäkit (suunniteltu yhdessä Metropolia amk:n kanssa)

Taiteen käyttö suunnittelussa:

- Taideohjeet kaikkiin kortteleihin, taiteilija palkattu suunnitteluun mukaan
- Erityiskiveykset, taidekivipaikat
- Valotaideteos
- Graafista betonia graffitien sijaan
- Vaihtuva taidenäyttely: tehdään yhteistyössä asukkaiden kanssa
- Asukkaiden osallistaminen ja sitouttaminen

- > Vanha-Kivistöläiset olleet mukana uuden suunnittelussa
- > enemmän ihmisiä kaduille ja kojuille: luonnollinen valvonta
- > "elävä kaupunki = turvallinen kaupunki"

Jatkossa pohdittavia asioita:

- Kauppakeskuksen auki-oloaika: tulee pohtia, mitkä osat voivat olla aina auki?
- > Kulkureitit 24 h? Nuorisotilat, aukioloaika?

Leena Viilo: Kehäradan vaikutus elämään Vantaalla

Esitteli Kehärata -animaation

- Tikkurilan matkakeskus: bussiterminaali, Tikkurilan asema > ihmisvirrat lisääntyvät
- > olisi hyvä toteuttaa sosiaalisten vaikutusten arviointi